

SLEPÁ LÁSKA

Rosa Montero

Je mi čtyřicet, jsem ošklivá a vzala jsem si slepce.

Myslím, že mnozí z vás se při čtení této věty budou smát. Nevím proč, ale ošklivost u ženy bývá terčem posměchu. Jiným to bude připadat dokonce romantické, možná to v nich probudí vzpomínky na dětství, kdy jsme v pohádkách slyšali o kráse skryté v duši. Ropuchy se po žhavém polibku měnily v prince, kráska se zamilovala do zvířete, ošklivé káčátko vyrostlo v nádhernou labuť a dokonce i monstrum doktora Frankensteina bylo pro svou lidskost obdivováno slepým starcem, který se jeho zevnějšku nebál. Koneckonců právě slepota mohla být klíčem k opravdové kráse. Vždyť i slepý Homér viděl víc než ostatní smrtelníci. Proč bych tedy já, naprosto příšerná ženská, škaredá jak noc nemohla ve svém manželovi najít pravého obdivovatele mé vnitřní krásy?

Tak teda, všechno jsou to kecy. Zaprvé, když jste tak šerední jako já, šerední, že je to až k pláči nebo snad k obdivu, tak šerední, že když vstoupíte do baru, všichni ztichnou (oči mám neuvěřitelně daleko od sebe, v poměru k obrovské palici jsou nepatrné jako špendlíkové hlavičky, pusu mám malou s úzkými rty, zuby upíří, mám rozplácly nos boxera a vlasy jsou jako slámu, ale je jich tak málo, že jen stěží zakrývají lebku), můžu vám odpřisáhnout, že nikdo nebude vkládat naději ve vaši vnitřní krásu. Takže vás nikdo nikdy nebude skutečně milovat, protože láska je jen pominutí smyslů, výplod naší fantazie. Proto se ve svém protějšku snažíme najít prince na bílém koni, v opačném případě spanilou princeznu. Výběr protějšku by se dal přirovnat k výběru věšáku, na který si věšíme naše vysněné představy. A je to jen zatracená náhoda, že si lidé vždycky hledají spíš ty hezké věšáky. Je to fakt náhodička, že si všichni o krásných holkách vždycky budou myslet, že jsou krásné i uvnitř, i kdyby neuměly do pěti napočítat. Naproti tomu nikdo se vůbec neobtěžuje zabývat se představou, a, že taky pohublá holka s obří palicí a s očima daleko od sebe může mít krásnou duši. Občas tato jistota spojená s mou ošklivostí bolí jako otevřená rána. Není to tak, že by mě neviděli, oni si jen neumí představit.

Můj muž si mě určitě vzal jen kvůli tomu, že je slepý, a ne kvůli tomu, že by mu jeho postižení dodalo větší duševní souznění, větší cit, díky kterému by mě miloval a rozuměl by mi. Vzal si mě proto, že ho jeho slepota značně znevýhodnila v konkurenčním boji potenciálních manželů. Vždycky věděl o tom, že jsem strašná, a to ho trápilo. Ze začátku nám spolu bylo vcelku dobře, je chytrý, schopný (pracuje jako vedoucí Španělské organizace nevidomých osob ONCE), a když jsme se před sedmi lety brali, párkrát projevil dokonce i něhu. Byl ale přesvědčený o tom, že musí žít s jednovárnou, škaredou ženskou jenom proto, že je slepý. Tyto myšlenky se v něm hnilobně rozkládaly, vyvolávaly hněv a nenávisť. Já jsem si taky dobře uvědomovala, že jsem se provdala za slepce, protože jsem napůl zrůda, ale tento fakt mě nikdy nevytáčel tak jako jeho. Nechápu proč. Možná za to může moje pohlaví. Ženy byly vždycky masochistky a s vidinou šťastného konce vydržely i to, co se vydržet nedalo. Nebo to může být tím, že se za neprůhledností jeho pohledu skrývá velká fantazie, která ze mě udělala ještě horší ženskou, než ve skutečnosti jsem. Vidí ve mně tu největší ošklivost, absolutní a nesnesitelnou ošklivost, která zaplavuje jeho temný mozek.

Abych pravdu řekla, s postupem času jsem si na sebe zvykla, nebo možná se smířila s tím, že lepší už to nebude. Pokládám se za pracovně velmi schopnou, inteligentní a vzdělanou ženu. Pracuji jako advokátka a společník v jedné pojišťovně. Vím, že se mi spolupracovníci

za zády vysmívají, že mi říkají Ošklivka nebo Šereda, znám ty jejich narážky a vtípky. Jenže já mám za sebou závratnou kariéru. Jen ať si puknou závistí. V pojišťovací světě jsem začala od nuly, jako pojišťovák, co chodí od domu k domu. Takovému ksichtu se nikdo neodvážil zavřít dveře před nosem. Ať už byl důvodem soucit, tak jako někomu přijde nevhodné jednat špatně s tělesně postiženými nebo ochrnutými, anebo fascinace, která jim nedovolila od tak divného obličej odtrhnout pohled. Ti poslední patřili k mým nejlepším klientům. Já jsem mluvila a mluvila, zatímco oni mě zhypnotizovaně zkoumali, ponoření do mých neustále zalepených očí (průměrný člověk takto zalepené oči nemívá), a nakonec vždy smlouvu bez odmlouvání podepsali, následkem svého ustavičného civění. Vypadali, jako by si užívali něčeho zakázaného, jako by ošklivost byla něco obscénního. Jednodušeji řečeno, můj vzhled mi při budování kariéry určitým způsobem pomohl.

Kromě výše uvedených ctností mám, pochopitelně, neustále blbou náladu, která se odráží v mém drsném černém humoru. To mi u lidí zajistilo všeobecnou oblibu, a mám i dobré přátele. O ty jsem nikdy neměla nouzi. Dobří přátelé, kteří mi třeba vypráví jak se zamilovali do nějaké husy, jenom pro její krásu. Bohužel toto politováníhodné chování je blízké celému lidstvu. Přiznávám, že i já jsem toho důkazem. Taky se mi pokaždé rozbuší srdce, když vidím krásný obličej, mužnou hrud' a vypracované tělo. Nejvíc mě na tom ale štve, že mi takoví muži přijdou atraktivní nejenom fyzicky (to by šlo o pouhé objektivní konstatování), ale že v nich okamžitě tuším ty nejlepší morální a duševní hodnoty. Že si při pohledu na vypracované tělo a smyslné rty ihned představíme citlivou duši džentlmena, chlapa laskavého, něžného, statečného a chytrého, považuji za jednu z největších a nejstupidnějších záhad lidstva. Můj muž má atletickou postavu a smyslné rty. Jenže když mě políbil, neproměnila jsem se v princeznu. Zůstala jsem ropuchou. A ten, ve kterém jsem tušila jen ty nejlepší lidské ctnosti, se začínal projevovat jako zatrpklý vznětlivec.

Zrcadla u mě doma nenajdete. Můj manžel je nepotřebuje a já je nesnáším. Samozřejmě, v práci na záchodech zrcadla máme, ale já si ruce umývám se skloněnou hlavou. Naučila jsem se dívat se na svůj odraz v oknech, výlohách, ve zpětných zrcátkách aut i v očích ostatních, aniž bych se viděla. Naše společnost je plná odrazů. Jen chvilku nedáváte pozor a už na vás zpoza každého rohu vyskakuje váš vlastní odraz. Já jsem se ale i v takovýchto podmínkách naučila ignorovat sebe sama, vlastně jsem to zvládala celkem dobře. Měla jsem dobrou práci, dobré přátele, knížky ke čtení, filmy ke zhlédnutí. Co se týče mého muže, vzájemná nesnášenlivost probíhala v poklidu. A tak můj život plynul dál jako pramínek rtuti, pomalu, lhostejně a jednotvárně. Jen někdy, za neobvykle krásného stmívání, se moje srdce sevřelo nesnesitelnou úzkostí. Bolestí z nikdy nevyřčených slov, z nikdy nesdílené krásy, ze samé touhy po nikdy nenaplněné lásce. Nikdy, nikdy, nikdy. To můj rozum stále opakoval. A s každým nikdy jsem měla touhu umřít. Později tento pronikavý pocit odezněl, stejně jako odezní záchvat kašle tak silný, že vás skoro udusí, a nezůstane po něm nic víc než lehké škrábání v krku a uroněná slza. Navíc vím, že i krasavci někdy mají chuť zemřít.

Nicméně před několika měsíci jsem se začala cítit nějak divně. Bylo to jako ten pocit, který mívám v čekárně u zubaře, když přicházím na řadu a čekám, až se otevrou ony zlověstné dveře, ze kterých vyjde sestřička a řekne: "Pojďte si dál" (tohle přirovnání je opravdu na místě, protože mi často krvácí dásně a moje žraločí zuby mi odjakživa dělaly problémy). Jednou jsem o tomto trápení pověděla Tomásovi, který ro odborně posoudil: "To je krize středního věku." Možná to krize byla, možná taky ne. Projevovalo se to častými, bezdůvodnými záchvaty pláče uprostřed noci, a taky jsem začala přemýšlet o tom, že bych měla opustit manžela. K pocitu ošklivosti se tak najednou přidal pocit nemoci.

Tomás byl auditor původem z Barcelony, bylo mu třicet šest, byl drobný, atraktivní a k tomu všemu byl čerstvě rozvedený. Svým příchodem do firmy způsobil rozruch, byl totiž nejmladší a největší hezoun z kanceláře. Samozřejmě hned pobláznil moji krásnou sekretářku Lindu. Dlouhé hodiny byla duchem nepřítomná, zahleděná do kouta místnosti jako autista. Padaly jí papíry, ztrácela smlouvy a nedokázala dát dohromady větu. Když se v kanceláři objevil Tomás, zrudla jak rajče a nevydala ze sebe ani hlásku. Vždy ji to tak rozhodilo, že začala pobíhat po místnosti jako střelená sem a tam a ukazovala při tom svou skvělou postavu a vlnila svými hezkými boky. Kráva jedna (byla krásná a je jedno, jak moc byla blbá nebo stydlivá. Jedno jí nikdo neupře. Byla si dost dobře vědoma své krásy a uměla se patřičně předvést). Tohle divadýlko jsem pozorovala se zájmem, i když trochu s odporem. Nemohla jsem si nevšimnout, že za námi Tomás často chodil. Nejprve hledal záminky týkající se práce, ale potom už přicházel bez ostychu, jako by si se mnou chtěl jen chvíli poklábosit. Ale mě samozřejmě neoklamal. Byla jsem přesvědčená, že mezi Lindou a Tomásem zapůsobí nevyhnutelná gravitační síla, která k sobě krasavce přitahuje, a nakonec se do sebe zakoukají.

A musím přiznat, že mě to trochu štvalo. Bylo to absurdní, protože jsem po Tomásovi nikdy netoužila. Ale ty jeho bílé zuby a proklatě modré oči a jeho krátké kadeře, které mu končily na zátylku, a jeho štíhlé ruce s dlouhými prsty a mateřské znaménko v levém koutku úst a taky ty dva chloupky, které mu čouhaly zpod košile, když si povolil kravatu, a ten jeho pevný zadek a svalnaté paže, kterých jsem se jednoho dne nechtěně dotkla, a jeho chlapská vůně a ty jeho kruhy pod očima a uši a jeho velké dlaně a taky ta jeho lehce začínající pleška (jak vidíte, měla jsem ho opravdu v oku). Ano, měl své kouzlo, ale jak říkám, nikdy jsem si nenalhávala, že bych mohla získat takového chlapa. My, hnusní ošklivci, jsme jako chudáci, co sice můžou obdivovat krásu Rolls Royce, ale vždy s vědomím, že se v takovém autě nikdy nesvezou. My, hnusní ošklivci, jsme jako Dickensovi žebráci, kteří lepili nosy na okna domů, které patřili šťastlivcům, a pozorovali lesk jim tak vzdáleného života. Teď už ale vím, že z toho dělám příliš velké drama. Dříve jsem si sebelítost zakazovala a teď si tady vylívám srdíčko. Anebo mám opravdu krizi středního věku.

Věc se má tak, že mě jednoho dne Linda usilovně prosila o pomoc. Chtěla slyšet můj názor na pana Vidaurru (tedy na Tomáse), protože jsem přece tak dobrá a moudrá psycholožka a protože Vidaurra chodil tak často ke mně do kanceláře... Nemusela jsem ji přemlouvat, aby kápala božskou. Stačilo nasadit chápavou, pozornou tvář a Linda šla s pravdou ven. No ta, byla do Tomáse úplně blázen a myslela si, že on do ní taky. Jenže podle ní byl hrozně nerozhodný nebo snad i stydlivý a nebylo možné přimět ho, aby jednal. Tak prý jak to vidím a co bych jí poradila...

Možná se vám takový rozhovor šéfové se sekretářkou bude zdát nevhodný (myslete ale na to, že já si musím kamarády získávat zvláštními způsoby, ověřilo se mi lidem naslouchat). Moje odpověď vás určitě zaskočí ještě víc. Potvrdila jsem jí totiž, že se Tomásovi určitě líbí, a rovnou jsem přidala radu, že mu musí napsat milostný dopis, pořádný milostný dopis. A aby toho nebylo málo, byla jsem odhodlaná ten dopis napsat sama, protože Linda k tomu neměla ty správné literární vlohky. Jak mě mohla napadnout taková zhovadilost? To fakt nechápu. Už jsem vám řekla, že jsem sečtělá a inteligentní a v hloubi duše dokonce i citlivá. No a tak se stalo, že jsem pomyslela na Cyrana z Bergeracu a rozhodla se sbalit chlapa na moje slova. Kdo ví, po tom všem by se mi třeba mohlo podařit utrhnout si aspoň sousto z té romantické krásy. Možná by mu Linda po letech řekla, že jsem to napsala já. A tak jsem po dvou dnech urputného snažení sesmolila tři nádherné listy, které Linda vlastnoručně přepsala a dala mu je.

To bylo ve čtvrtek. V pátek Tomáš nepřišel. V sobotu mi zavolał domů s omluvou, že otravuje o víkend, ale včera mu nebylo dobře a on se mnou nutně musí mluvit o nějakých pracovních záležitostech, tak prý jestli za mnou může přijít. Bylo to začátkem léta a můj muž poslouchal hudbu na terase. Zrovna jsme spolu nemluvili, už ani nevím proč. Když jsem mu oznámila, že přijde kolega z práce, ani se neobtěžoval mi odpovědět. Musím říct, že mám nádherný hlas, bohatý a zvučný, no prostě hlas hodný jiného hrdla. Ale když jsme se s manželem celý den štváli a podporovali naši vzájemnou nesnášenlivost, jindy nádherný tón se změnil v nepříjemný jekot. Dovedete si představit, jak mě to dokázalo vytočit? Ten slepec mě dokázal obrát i o můj hlas, můj jediný poklad.

Takže když přišel Tomáš, zmohla jsem se akorát tak na nějaký sípot. Posadila jsem ho na pohovku v obýváku, pohostila ho kávou a sušenkami a mluvila s ním o blbostech. Na závěr mi řekl, že mu Linda poslala velmi neobvyklý dopis, se kterým si nevěděl rady, a prosil mě o pomoc. Nadmula jsem se pýchou, narovnála se, odkašlala si a nepozorovaně si protřela oči špičkou ubrousku. Neobvyklý dopis, zopakovala jsem významně. Přesně tak, odpověděl, milostný dopis. Něco tak trapného, dětinského. Kdybys viděla, co tam chudák holka napsala. Tak pubertální, otřepané a pitomé fráze. Vždyť ona přemýšlí jako malá hloupá naivka, ne jako dospělá ženská. Jako ty.

Tak to mě dostalo. Můj dopis a dětinský? Zrudla jsem. Jak to, že mě to nenapadlo, že jsem si toho nevšimla dřív, já napůl obluda, která má tak málo zkušeností v těchto směrech, tak málo milující, tak málo milovaná, se srdcem, které ještě nepoznalo slovo láska. Ten dopis mě prozradil. Odhalil citovou nevyspělost mého tragického života plného bolesti z nikdy nenaplněné lásky, která je ostatním k smíchu.

Ale ne. Tomáš nevěděl, že jsem to byla já. Nenapadlo ho, že bych já byla schopná dětinskosti takového kalibru. Tomášmi položil ruku na stehno a usmál se.

Opakuji. Tomáš mi položil ruku na stehno.

A usmíval se. Díval se na mě pohledem, o kterém se mi ani nesnilo. Jeho suchá, chladná a jemná dlaň spočívala na mém těle v naprostém klidu. Respektive jeho dlaň na mých zdravotních punčochách proti křečovým žilám (i když musím uznat, že přes to všechno to byly punčochy vcelku pěkné). Tomáš hodil okem směrem k terase, kde za sklem, ale i tak jen asi čtyři metry od nás, seděl můj muž čelem k nám a pozorně nás sledoval svým prázdňým pohledem. Tomáš začal pomalu posouvat ruku směrem vzhůru, nespouštěl přitom oči z mého muže, až se konečky jeho prstů dostaly pod moji sukni. Vstoupil tak na území něhou dosud neprobádané. Zaskočil mě dosud neznámý pocit v tříslech, lechtání v břiše, ohromná touha v pase (to abych nemluvila o něžné jeskyni vlastní každému ženskému tělu. Tam má ošklivost nesahala).

Milovali jsme se v tichosti na pohovce, vzdechy jsme zadržovali mezi zuby. Je mi jasné, že jeho vzrušení z velké části způsobila přítomnost mého muže, očí, které nás sledovaly, aniž by nás viděly, hrozící nebezpečí a zvrhlost situace. Při všech dalších setkání (a že jich bylo), Tomáš vždy vyhledával ten slepý pohled. Vždy, když do mě vstoupil, otočil se na něj, na mého muže, a pozoroval jej očima blázna (výraz vzrušené tváře bývá přehnaný). A tak se ze mě, takřka nepolíbené panny, za pohledu čumila, který nečuměl, v mžiku stala zkažená nestyda. Jak zvrhlé.

Abych pravdu řekla, nevzrušovala mě ani tak přítomnost mého muže jako mého milence. Slovo milenec je odvozené od slova milovat. Jde o původce děje, toho, který miluje a touží. A je ohromné, neuvěřitelné, nepředstavitelné, že předmětem slova tak cizího, vzdáleného mojí existenci, jsem konečně byla já. Najednou mě někdo miloval, toužil po mně. Byla jsem vládkyní těch obscénních chvil slávy, v oněch nekonečných minutách mi patřily Tomášovy bílé zuby, proklatě modré oči, krátké kadeře končící na zátylku, štíhlé ruce s dlouhými prsty i mateřské znamínko v levém koutku úst a taky ty dva chloupky, které mu čouhaly zpod košile, když si povolil kravatu (když já jsem mu ji povolila) a pevný zadek a svalnaté paže a jeho chlupatá vůně a kruhy pod očima a jeho uši a velké dlaně a taky ta jeho začínající pleška. Patřily jenom mně.

Následující týdny jsme se den co den milovali za doprovodu hudby, kterou můj muž na terase po večerech poslouchal. Vše skončilo, když Tomáš audit dokončil a musel se vrátit do Barcelony. Rozloučili jsme se jednoho odpoledne aktem maximální intenzity, hraničícím s šílenstvím. Později ve dveřích mi Tomáš pohladil mdlé tváře a řekl, že mu budu chybět. Vím, že to byla pravda. Když scházel ze schodů, ukáplo mi pár slz z mých neustále zalepených očí, spíš z patetického rozrušení v dané situaci než ze ztráty milence. Vím totiž, že krása je pomíjivá, a aby náš vztah zůstal navždy krásný, museli jsme ho dříve či později ukončit. Podzim se navíc schyloval ke konci a po něm měla přijít zima, a to už můj manžel nemohl chodit na terasu. A tím bych se pro Tomáše stala neviditelnou, protože jsem celou tu dobu měla podezření, že nebýt manželova pohledu, nikdy by mě neviděl.

Možná mě považujete za patetickou stvůru, ale je mi to úplně jedno. Už jsem si na předsudky ignorantů zvykla. Možná vám můj románek s Tomášem nepřipadá romantický, ale nečestný a nevhodný. Já ale žádný rozdíl mezi naší vášní a vášní druhých nevidím. A že Tomáš ke vzrušení potřeboval napětí z příchodu mého muže? Potřeboval, no a co. Netaháme si snad všichni do postele své tajné úchylinky? Na koho vlastně při milování s partnerem myslíme? Přiznávám, že při tom myslím na Tomáše. Ale to samé dělal Romeo, když si představoval svou Julii. Nikdy Tomášovi nebudu schopna dostatečně poděkovat za to, jakou si mě v představách vytvořil.

Díky tomuto tajnému románku mé manželství funguje lépe. Předpokládám, že můj manžel něco tušil. Každé odpoledne, když přišel Tomáš, odebral se na terasu, i když léto bylo v plném proudu a slunce páliло jak čert. A vydržel tam sedět v kalužích potu, zatímco já jsem se v domě se svým milencem oddávala vášni. Můj muž je nyní jako vyměněný. Neúprosné slunce z něj udělalo opáleného fešáka, je ke mně laskavý, zajímá se o mě, koketuje se mnou, jako by v něm vědomí toho, že po mně touží jiný muž podnítilo jeho vlastní touhu (určitě to ví a věděl). Uvědomil si, že za něco stojím, takže to se mnou stojí za pokus. A protože on se cítí hodnotný a najednou objevil hodnotu i ve mně, já jsem si začala patřičně vážit nás obou. Nevím, jestli mi rozumíte, je to hra se zrcadly. Ale zdá se mi, že jsem rozvázala staré uzly, které mě svazovaly.

Jsem pořád ta stejná poloviční obluda. Ale aspoň mám vzpomínky. Krásné vzpomínky, které mě uklidňují. Můj hlas se už nikdy neproměňuje v nepřijemný jekot, a tak se pyšním hezkým hlasem, který je tím nejlepším, co si můj slepec může přát. Kdo mluvil o zvrhlosti? Když jsem viděla svůj odraz v Tomášových očích, když jsem byla jeho touhou, byla jsem dokonale naivní. Všichni jsme naivní, když jsme zamilovaní. Vracíme se do citově bouřlivého věku dospívání, a je jedno, kolik je nám let. Byla jsem čistá a krásná, protože jsem toužila a byla jsem předmětem touhy. Láska je lež. Ale funguje.